



Bomen  
met  
een ziel

*16 onmisbare bomen  
gephotografeerd  
door Alexandra Cool*

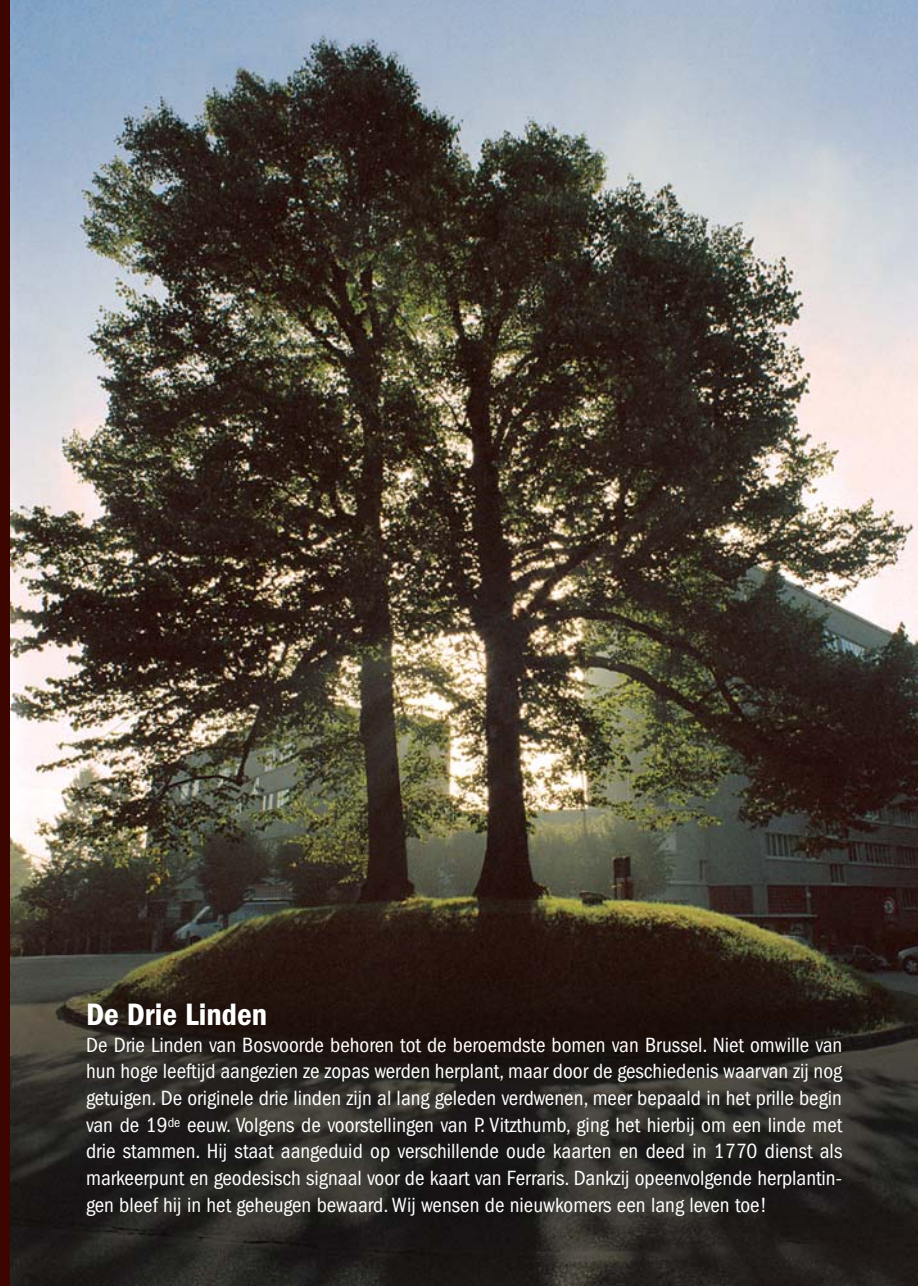
**Bomen  
met  
een ziel**

*16 onmisbare bomen  
gephotografeerd  
door Alexandra Cool*

“ Ouder dan de mens,  
begiftigd met een langere levensduur,  
geeft de vreedzame en geduldige boom  
ons een mooie en authentieke les in bescheidenheid  
hoewel noodzakelijk heeft hij zich doen vergeten  
hoewel overgeëxploiteerd blijft hij onze hulpbron ”

*ROBERT DUMAS : " Traité de l'arbre.*

*Essai d'une philosophie occidentale "*




## **De Drie Linden**

De Drie Linden van Bosvoorde behoren tot de beroemdste bomen van Brussel. Niet omwille van hun hoge leeftijd aangezien ze zopas werden herplant, maar door de geschiedenis waarvan zij nog getuigen. De originele drie linden zijn al lang geleden verdwenen, meer bepaald in het prille begin van de 19<sup>de</sup> eeuw. Volgens de voorstellingen van P. Vitzthumb, ging het hierbij om een linde met drie stammen. Hij staat aangeduid op verschillende oude kaarten en deed in 1770 dienst als markeerpunt en geodesisch signaal voor de kaart van Ferraris. Dankzij opeenvolgende herplantingen bleef hij in het geheugen bewaard. Wij wensen de nieuwkomers een lang leven toe!

## Treurbeuk

Deze monumentale treurbeuk herinnert aan het verleden van de gemeente. Hij is de laatste getuige van de "landerij" die eind 19<sup>de</sup> eeuw werd aangelegd door Léon Grosjean en in het midden van de 20<sup>ste</sup> eeuw vernietigd werd. De vorm van de boom is indrukwekkend en uniek in Brussel.



A photograph of a large, ancient tree with multiple thick, gnarled trunks and a dense canopy of green leaves. The tree's trunk is composed of several large, interconnected stems that meet at a central point, creating a complex, multi-stemmed structure. The bark is rough and textured, with visible knots and hollows. The leaves are vibrant green and densely packed, filling the upper portion of the frame. Sunlight filters through the canopy, creating dappled light and shadows on the tree's surface.

## Treurbeuk

Een treurbeuk met meerdere stammen die onderaan bij elkaar komen, komt men immers slechts zelden tegen. Vandaag torent hij hoog uit boven een grasveld langs de Leuvensesteenweg, vanwaar hij perfect zichtbaar is.



## Kasterlinde

De linde van Berchem, « Kasterlinde » genoemd, is een heus historisch monument. Deze alleenstaande boom met een volledig holle stam staat op het hoogste punt van de gemeente, een hoogte van 75 meter. Sinds hij tweemaal door de bliksem werd getroffen, onderscheidt hij zich door zijn schrale vorm en is hij de helft van zijn kroon verloren. De kaart van De Wauthier uit 1821 en de “topografische kaart van Brussel en omstreken” van P. Vandermaelen uit 1858, duiden op deze plaats al een boom aan bij een kapel die in 1799 werd afgebroken. Of het om dezelfde linde gaat, valt echter niet met zekerheid te zeggen. Hoe dan ook is deze boom gewoonweg onvervangbaar.



## **Prutske**

Deze vijgenboom behoort tot een soort die in Brussel zeldzaam is. Hij is de grootste van de vijf exemplaren van zijn soort die in Brussel worden geteld. Door zijn ligging en de omtrek van de grootste van zijn vier stammen, is hij een zeer merkwaardige boom. Rekening houdend met zijn omvang en het feit dat hij in een bak is geplant, wordt zijn erfgoedwaarde vaak niet opgemerkt door de achteloze voorbijganger.





### **De winnaar**

Dit exemplaar van de rode beuk is momenteel de dikste bekende tegenwoordiger van zijn soort. In een zeer drukke wijk van Watermaal-Bosvoorde, is hij een van de zeldzame bomen die de constructie van het naburige gebouw hebben overleefd. Dankzij de beschermmaatregelen die hij genoot tijdens de werkzaamheden, is hij niet gezwicht onder de economische uitbreiding van de gemeente. De boom heeft een unieke vorm: zijn stam, uitgezet en bezaaid met talrijke wondweefsels, draagt een brede kroon met bladeren die hier en daar met elkaar vergroeid zijn. Deze boom is een volwaardig kunstwerk op zich.



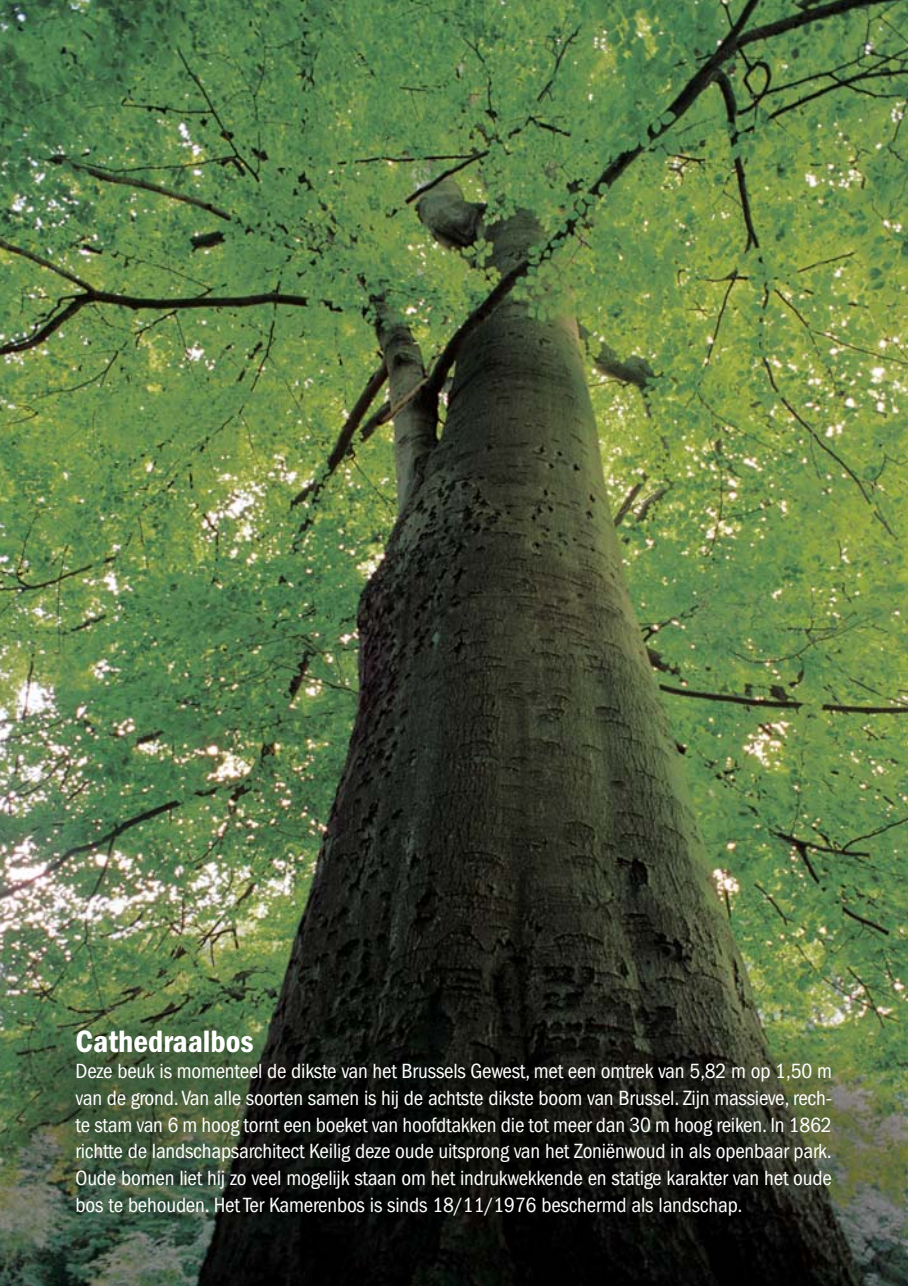
### **De ginkgo**

In het Muzenpark in Sint-Jans-Molenbeek staat de grootste ginkgo van Brussel. Ondanks zijn tanende gezondheid, draagt deze boom nog dikke hoofdtakken die bijdragen tot het evenwicht in zijn silhouet. Hij zou ongeveer 150 jaar oud zijn en deel hebben uitgemaakt van een "landerij" die in 1935 werd aangekocht door de gemeente. De boom bleef bewaard dankzij een beschermgordel die rond hem werd afgebakend. De Brusselaars zullen nog vele jaren kunnen genieten van zijn aanwezigheid.



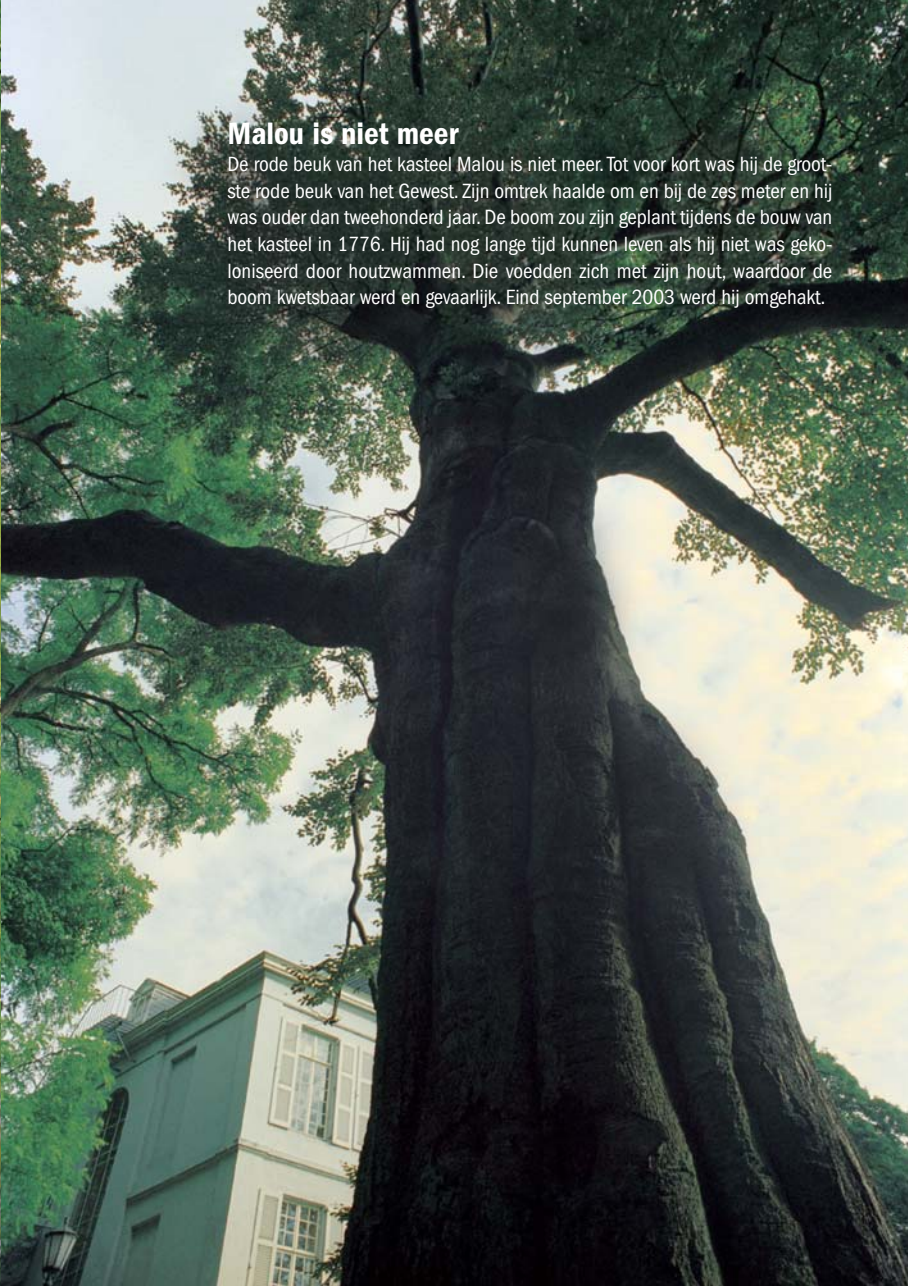
## **Knotwilgen**

Knotwilgen danken hun naam aan hun vreemdsoortige vorm: op hun korte stam dragen ze een gigantische kop met tal van rechte takken. Die vorm ontleen ze aan de vele snoeibeurten die ze al van op zeer jonge leeftijd ondergaan. Knotwilgen zijn relikven van het landelijke verleden van de gemeente, van de tijd dat ze regelmatig werden gesnoeid en hun takken werden gebruikt in de mandenmakerij. Vandaar hun uitzonderlijke landschappelijke waarde. Ook ecologisch gezien zijn ze zeer interessant: hun "kop", die met de jaren holler wordt, is de ideale schuilplek voor een bijzondere fauna en flora.



### **Cathedraalbos**

Deze beuk is momenteel de dikste van het Brussels Gewest, met een omtrek van 5,82 m op 1,50 m van de grond. Van alle soorten samen is hij de achtste dikste boom van Brussel. Zijn massieve, rechte stam van 6 m hoog vormt een boeket van hoofdtakken die tot meer dan 30 m hoog reiken. In 1862 richtte de landschapsarchitect Keilig deze oude uitsprong van het Zoniënwoud in als openbaar park. Oude bomen liet hij zo veel mogelijk staan om het indrukwekkende en statige karakter van het oude bos te behouden. Het Ter Kamerenbos is sinds 18/11/1976 beschermd als landschap.



### **Malou is niet meer**

De rode beuk van het kasteel Malou is niet meer. Tot voor kort was hij de grootste rode beuk van het Gewest. Zijn omtrek haalde om en bij de zes meter en hij was ouder dan tweehonderd jaar. De boom zou zijn geplant tijdens de bouw van het kasteel in 1776. Hij had nog lange tijd kunnen leven als hij niet was gekoloniseerd door houtzwammen. Die voedden zich met zijn hout, waardoor de boom kwetsbaar werd en gevaarlijk. Eind september 2003 werd hij omgehakt.



## De kromme

De tuin waarin deze boom staat is een echte haven van rust in een zeer dicht bevolkte en drukke wijk. Deze zwarte moerbeï van een respectabele leeftijd is de dikste die bekend is in Brussel. Door zijn leeftijd vertoont hij een zeer grillige groeiwijze, met in elkaar verstrengelde takken en een vrij open loof waardoor een knoestige, dubbele holle stam is te zien, bezaaid met dikke wondweefsels. Dit is een van de zeldzame merkwaardige bomen in Brussel die een "mooie dood" zal sterven, gezien zijn kleine omvang en de aandacht waarmee zijn eigenaars hem omringen.



### **De mammoet**

Deze reuzensequoia is van alle soorten samen de grootste boom van het Gewest. Ondanks zijn indrukwekkende afmetingen, zowel qua diameter als qua hoogte, zou hij slechts een honderdtal jaar oud zijn. Deze boom illustreert heel mooi de verschillende criteria van merkwaardigheid: behalve zijn omtrek, is hij alleenstaand en helemaal zichtbaar vanaf de F. Rooseveltlaan. Hij verkeert in een uitstekende gezondheid en behoort tot een vrij zeldzame soort.



### **De dikke plataan**

De dikste gewone plataan die tot vandaag werd gevonden, staat in Kinsendael in Ukkel. Deze plek heeft al een lange geschiedenis achter de rug. Heraangelegd in 1830, bestond dit domein uit een kasteel en een park. Tot 1940 bleef het ongewijzigd. Later werd het kasteel ontmanteld en afgebroken, waarna in de jaren '60 de meeste bomen moesten verdwijnen voor de verbreding van de Engelandstraat. Niettemin zijn enkele exemplaren gespaard gebleven, waaronder deze plataan. Hij zou dus zo'n 150 jaar oud zijn en blijft een ware getuige van het verleden van de gemeente.



### **De waaier**

Deze Hongaarse eik, die is ingeschreven op de bewaarlijst op 13 februari 2003, is misschien wel de meest merkwaardige boom van het Brussels Gewest. Als grootste van zijn soort met een omtrek van meer dan 4 m, treft men er in Brussel slechts enkele zeldzame exemplaren van aan. Het is een alleenstaande boom te midden van het stadslandschap, in een vrij dicht bebouwde wijk. Bovendien is zijn gezondheidstoestand uitstekend en vertoont hij een groeiwijze die typisch is voor zijn soort. Hij illustreert perfect de criteria die een boom « merkwaardig » maken.



### **Joséphine eik**

De oudste boom van het Gewest is deze zomereik waarvan de leeftijd op meer dan 300 jaar wordt geschat. Hij zou zijn ontstaan in het bos van de Kersbeek, dat vroeger bij het Zoniënwood hoorde. De eik staat aan de rand van een open plek in het hoge deel van het Jacques Brelpark in Vorst en dankt zijn naam aan het kleine paviljoen uit 1910 enkele meters verderop, waarin de naam "Joséphine" is gegraveerd. Dat paviljoen maakte deel uit van het "gulden sporenpark", eigendom van een industrieel die zich in Vorst vestigde en op dit domein een klein kasteel liet bouwen dat inmiddels is afgebroken.



## Uit het Oosten?

In het hoge deel van het Leopoldpark kon deze prachtige Oosterse plataan zich ongehinderd ontwikkelen. Op zijn vrij korte, knoestige stam draagt hij een gigantische kroon. Afgaande op zijn omtrek werd de boom wellicht geplant in het begin van de 19<sup>de</sup> eeuw. Dateert hij misschien uit de tijd van het landschapspark van de eigendom van Dubois de Bianco? Of werd hij later geplant, bij de aanleg van de dierentuin die volgens de plannen van landschapstekenaar Louis Fuchs werd opgericht onder leiding van de « Koninklijke maatschappij voor dierkunde, tuinbouw en verfraaiing van de stad Brussel » omstreeks 1850? Of misschien danken we zijn aanwezigheid aan Jean-Jules Linden, botanist-ontdekker die directeur was van de dierentuin? Er bestaan geen documenten die deze hypothesen kunnen bevestigen of ontkennen.



## De Oude Linde

De beroemde oude linde van Elsene heeft al heel wat inkt doen vloeien. Over zijn herkomst is weinig zeker, maar hij zou midden 15<sup>de</sup> eeuw geplant zijn tijdens de bouw van de kapel van Boondaal. Begin 16<sup>de</sup> eeuw werd de boom gebruikt als verzamel-punt voor de eed van de haakschutters, waarbij de winnaars van de wedstrijd door Karel V werden beloond met zilveren paarden. Nadat de kapel in 1604 werd vernietigd door het Spaanse garnizoen van Diest, werd ze in 1609 heropgebouwd. Niemand zal ooit met zekerheid kunnen zeggen of de linde vernietigd werd en opnieuw geplant, of gespaard bleef. Hoe het ook zij, in 2004 is deze boom de grootste linde van het Brussels Gewest.